

4 pocketcruisers op wereldreis

CALIMERO OP DE OCEAAN

Heb je een grote boot nodig voor een wereldreis? Volgens Greetje Tops en Niels Eikelboom niet. Hun Taling 33 van 10 meter lang is n t geen pocketcruiser, toch zijn ze vaak de kleinste op de ankerplaats. "We voelen ons vaak als Calimero; het lijkt wel of alles en iedereen luxer en groter is." Sporadisch ontmoeten ze gelijkgestemden. "Dat worden haast meteen vrienden."

Tekst GREETJE TOPS Foto's ARCHIEF BLACK MOON en GEINTERVIEWDEN

'Gaan jullie met dit bootje op wereldreis?' vraagt de buurman als we onze Taling 33 vastknopen aan zijn Bavaria 40. Zijn verbaasde blik spreekt boekdelen. We liggen in de sluis van Bruinisse, onze eerste horde bij vertrek. "Jazeker, we zijn er helemaal klaar voor," zeg ik zelfverzekerd en wijs naar de zonnepanelen en de windvaanstuurautomaat. Hij knikt bedenkelijk.

Eenmaal aan de andere kant van de Atlantische Oceaan, in Panama, zijn we wederom de kleinste boot die door de sluis gaat. Het contrast is sinds vertrek alleen maar groter geworden. In de gemiddelde ankerbaai worden we vergezeld door enorme jachten. Een Lagoon-catamaran hier, een Amel Super Maramu daar. Nieuwsgierig als ik ben, nodig ik mezelf graag uit om een kijkje aan boord te nemen. En heel eerlijk: soms betrap ik mezelf op een calimero-complex. Toch ontmoeten we ook soortgelijke maatjes die net zo lang zijn als onze *Black Moon* of soms zelfs nog kleiner. En die boten bewonderen we minstens zo, misschien nog wel meer. Want die beperkte ruimte levert eigenlijk alleen maar meer ruimte op voor avontuur. We interviewen vier schippers die met overtuiging hebben gekozen voor hun pocketcruiser. Wat drijft hen te kiezen voor deze levenswijze?

Volgend jaar ga ik aan de slag als arts, dit is mijn sabbatical." De Duitse Anne Radloff (27) is onderweg samen met haar vader en vriend. "Mijn grootouders kochten deze Maxi 95 *Shanty* in de jaren 80. Het is een Zweeds boottype, ooit ontworpen voor families. Een paar jaar geleden schonken zij de boot aan de volgende generatie. Nu zijn mijn moeder en ik de trotse eigenaren."

We ontmoeten Anne op Porto Santo, het gouden eiland naast Madeira. Op weg hiernaartoe nam ze twee lifters mee, een koppel uit Zwitserland. "In eerste instantie dacht ik dat ons schip te klein zou zijn voor vijf volwassenen, maar tijdens een oversteek is de achterkajuit toch vrij."

Vanuit de kuip zie ik een schuifluik dat naar de hut leidt. "De lifters stapten op in Lagos, in Portugal, samen met twee enorme rugzakken. Tijdens de vierdaagse oversteek hielpen ze met koken en namen zelfs een aantal nachtwachtjes. Een leuke ervaring en precies lang genoeg: anders wordt de boot écht te klein!"

Prioriteiten

Anne geeft me een korte rondleiding. In de salon bengelt een surfplank boven mijn hoofd. "We hebben geen douche of

watermaker, maar wel vijf verschillende boards." Het is meteen duidelijk waar de prioriteiten liggen. "Het was nog wel een uitdaging om alles een goede plek te geven," lacht ze, terwijl ze naar de gitaar in de hoek wijst. "We maken ook graag muziek."

Tussen al dat 'speelgoed' zijn ook alle noodzakelijke spullen aan boord. Als een volleerd arts zet ze haar briljetje op en opent een groot luik: medicijnen, gereedschap, verf, elektrische onderdelen, reservemotoronderdelen. Alles netjes geordend in transparante bakken, gereed voor iedere operatie.

Ander tempo

Het oorspronkelijke plan om een rondje Atlantische Oceaan te doen ging al op de Canarische Eilanden overboord: het werd Gambia, Kaapverdië en via de Azoren weer terug. "Door langer op een plek te blijven zie je veel meer en leer je *locals* en hun cultuur beter kennen."

Van Kaapverdië naar de Azoren beleefden ze hun beste zeiltocht. "We waren vooraf best huiverig omdat we van de gangbare route afwaken. We werden aan alle kanten gewaarschuwd voor tegenwind en zware condities." Door een goed weervenster af

te wachten hadden ze tijdens de 12-daagse tocht het merendeel matige wind en slechts één lagedrukgebied. "Aan het eind kregen we alsnog 48 knopen wind en 6 meter golven, maar de windvaan stuurde perfect en we voelden ons verrassend genoeg veilig."

Onderschat

Een oversteek waar Anne als schipper liever niet aan terugdenkt, was die van Engeland naar Frankrijk. "Het was niet eens een nachttocht, maar we hadden de wind en stroming enorm onderschat. Alles is extremer in Het Kanaal." De voorspelde 20 knopen had uitschieters van 55 knopen en de wind-tegen-stroom zorgde voor vreselijke golven die in de kuip braken. "Maar dat was nog niet eens het ergste," vervolgt ze: "Ik was ook nog eens vreselijk zeeziek." Haar bemanning heeft 8 uur lang gemotord om een veilige haven te bereiken.

Inmiddels is Anne weer aan het werk, maar de reis ligt nog vers in haar geheugen. "Over een paar jaar ga ik weer, hoor. Mijn droom is naar IJsland te varen of zelfs te ronden. Uiteraard vereist dit nog meer aanpassingen aan het schip, waaronder een warmtekachel. Maar *Shanty* heeft zich echt bewezen, dus dit moet ze ook kunnen!"

Calypso

Boot	Bavaria 30 Cruiser, uit 2006
Eigenaar	Bram van den Heuvel (38)
Crew	Solo, met af en toe een opstapper
Vlag	Nederland
Loa x b	9,5 x 3,4 meter (30 voet)
Gewicht	5,5 ton
Materiaal	Polyester
Zeilplan	1 mast met grootzeil en voorzeil

► *Calypso* onder vol tuig.

▲ Een ruime en opgeruimde kajuit.

◀ Kapitein Bram.

▼ *Calypso* op de San Blas-eilanden.

Shanty

Boot	Maxi 95, uit 1978
Schipper	Anne Radloff (27)
Crew	Malte (vriend) en Jens (vader)
Vlag	Duitsland
Loa x b	9,50 x 3,20 meter (31 voet)
Gewicht	4,6 ton
Materiaal	Polyester
Zeilplan	1 mast met grootzeil, kotterzeil en genua

◀▲ Kapitein Anne met dolfijnen.

▲ *Shanty* met de vaste crew.

◀ Korjalen langs zij *Shanty*.

De Nederlander Bram van den Heuvel (38) vond *Calypso* in Denemarken.

"Daar ben ik ooit naartoe vertrokken voor de liefde, maar na mijn scheiding heb ik letterlijk het roer omgegooid. Ik zei mijn baan in de duikwinkel op, en toen ik de boot had gevonden, ben ik vertrokken." Uiteraard mét duikspullen.

Op de boeg van zijn Bavaria 30 Cruiser pronkt een uitdagende zeemeermin. Staat dit symbool voor zijn vrijgezelle status als schipper? "Het liefst zeil ik solo, maar zo nu en dan vind ik het leuk - en vooral veilig - om iemand mee te nemen." Zo maakte Bram de Atlantische oversteek met zijn vader. "Dat was echt zo'n ervaring waar ik al sinds mijn jeugd naar heb uitgekeken." Lachend: "Beter laat dan nooit."

Goed leven

Bram nodigt me uit aan boord. In een paar stappen sta ik via de *suger scoop* in de ruime kuip. "Over het algemeen is het veel boot voor weinig geld." Zo'n makkelijke entree vond Bram erg belangrijk, maar wat uiteindelijk de doorslag gaf, was het interieur. De licht houtkleurige salon laat de boot nóg ruimtelijker lijken. Op een skateboard tegen het schot na lijkt het erg minimalistisch ingericht. Maar schijn

bedriegt: "De boot was technisch gezien vrij basaal uitgerust. Er zat wel een koelkast en douche in, maar iets simpels als een vhf-radio ontbrak. Er moest dus nog het een en ander geïnstalleerd worden." Als ik de toiletdeur open, kijk ik Bram vragend aan. De ton in de hoek blijkt een destilleerketel te zijn om zelf rum te brouwen. Hij grijnst: "Dat verwacht je toch niet op zo'n bootje?"

Dichtbij of ver

Ook al ga je met een pocketcruiser de wereld rond, de ergste vaartochten kun je gewoon om de hoek beleven, weet Bram: "Ik denk niet graag terug aan mijn tweedaagse tocht van Duitsland naar Amsterdam. *Spoiler alert*: ik heb Amsterdam nooit bereikt." De tocht startte prima, maar werd 's nachts al gauw ruw met wind tegen. "Dus het slapen werd teruggebracht naar power-naps van maximaal 20 minuten, waardoor ik uiteindelijk begon te hallucineren." Vervolgens merkte Bram een vreemde beweging van het stuurwiel op. Bij nader onderzoek bleek het roer er bijna onderuit te vallen. En dat was geen hallucinatie. Behalve met het roer heeft Bram veel gedoe gehad met zijn elektrische stuurautomaat. Maar hij heeft zeker ook een mooiste tocht: "Ik herinner me heel goed de euforie van

de oversteek van Portugal naar de Canarische Eilanden. Het was mijn langste tocht solo tot dat moment, het verst van land én niets ging stuk."

Zonder vast plan

De route die Bram bij vertrek in zijn hoofd had, heeft hij noodgedwongen al lang losgelaten. We spreken hem weer in Panama, waar we een week lang speervissen. "Na mijn Atlantische oversteek was het geld op en moest ik *Calypso* achterlaten op Curaçao. Gelukkig kon ik in Denemarken terecht bij mijn duikshop. Na flink sparen was er weer voldoende geld om een half jaar lang Colombia, de San Blas-eilanden en Bocas del Toro te ontdekken." Na onze week in Panama laat hij *Calypso* wederom een half jaar achter. "Tijd om weer geld te verdienen, om hierna het zuidelijke deel van de Stille Oceaan te bezeilen en daar rond te dolen. Maar goed, mijn plannen wijzigden wel vaker. Zelf durf ik eigenlijk niet meer van een plan te spreken." Eén ding had Bram misschien achteraf anders aangepakt: "Ik had graag geïnvesteerd in een *arch* met een davit waaraan een grotere bijboot kan, waarin dan weer al mijn duikspullen kunnen om de mooiste duikspots te verkennen."

Wasa

Boot	Beryll one-off, uit 1977
Eigenaar	Paul Piendl (23)
Crew	Wisselend, soms solo
Vlag	Duitsland
Loa	9,1 x 3,1 meter (29 voet)
Gewicht	5 ton
Materiaal	Polyester
Zeilplan	1 mast met grootzeil, 5 voorzeilen in verschillende maten en 1 asymmetrisch lichtweerzeil

◀ Paul vertrekt solo van Curaçao naar Bonaire.

▲ De uitkijk-koepel in de kajuitopening.

◀ Land in zicht, met Moritz, Nick en Paul.

W e zien *Wasa* en Paul (in die volgorde) voor het eerst op Curaçao; eindelijk is onze *Black Moon* niet meer het kleinste scheepje in de baai. Paul heeft zojuist zijn eerste solo tocht van vier dagen achter de rug. Hiervoor zeilde hij met twee van zijn beste vrienden. “Ze stapten aan boord voor een paar dagen, maar bleven uiteindelijk maar liefst zes maanden.” Paul kijkt er goed op terug: “Het is een geweldige ervaring om elkaars gedragingen te leren kennen als je zo lang samen in een kleine ruimte leeft – zonder de ander te willen wurgen als hij wederom met z’n schoenen aan boord stap.”

Voor zijn eerstvolgende grote oversteek naar Frans-Polynesië plaatste Paul een oproep op social media: ‘Looking for crew’. “Zo’n lange oversteek van 30 à 40 dagen maak ik liever niet in mijn eentje.” Hij verwachtte een paar reacties en een eenvoudige besluit, maar zijn inbox bleef volstromen. Uit de meer dan 50 berichten heeft hij een keuze kunnen maken. “Ze heeft nog geen zeilervaring, maar na een aantal belletjes bleek het goed te klikken”.

Volledige refit

Natuurlijk laat ik de kans niet lopen als Paul me vraagt een keer langs te komen. Als ik met de bijboot naar *Wasa* vaar, ligt haar neusje in de wind en klotsen de golven langs de lage romp. Vermoedelijk

compenseert het ontwerp als bakdekker dit ook goed tijdens het zeilen.

“*Wasa* heeft van 1978 tot 1980 al eens een omzeiling gemaakt,” vertelt hij met plaatsvervangende trots. “Gemakshalve ging ik ervan uit dat ze goed uitgerust zou zijn. Maar ja, dat viel dus tegen.”

Door haar leeftijd blijkt de pocketcruiser minder zeewaardig dan gehoopt. En dus begint Paul, nadat hij zijn opleiding als botenbouwer heeft afgerond, aan een volledige refit. Hij betimmert het interieur opnieuw naar eigen ontwerp, lakt het dek en installeert onder andere nieuwe watertanks en een nieuw elektrisch systeem. Via het Moitessier-luik in de kajuitopening stap ik nu naar binnen; de grote glazen bol is bedoeld voor de uitkijk bij zwaar weer of ruwe zee, zodat alle luiken gesloten kunnen blijven. “Eigenlijk gebruik ik het nooit – ben bang dat ik mijn hoofd erin stoot – maar het is een leuke eyecatcher.” Heeft hij gedacht aan luxe aan boord? Paul wijst naar de dubbele wasbak in zijn compacte kombuis. Een autostofzuiger en een puts voor een zoutwaterdouche maken het toilet af.

Ervaringen uitwisselen

Op Frans-Polynesië ontmoeten we elkaar weer. Daar vertelt hij dat hij een werkvergunning voor Australië heeft weten te bemachtigen. “Mogelijk lukt het ook daar de opleiding Yacht Master te volgen.”

POCKETCRUISER

Een pocketcruiser is een zeilboot van rond de 9 meter, ontworpen voor recreatief cruisen en clubraces. De term werd bedacht in de jaren 70, toen het bouwen van polyester zeiljachten een vlucht nam. Ondanks hun bescheiden formaat zijn de cruisers comfortabel, met een ruime kuip, en vind je in de kajuit gewoon kooien, een kombuis en toilet. Met de juiste uitrusting zijn lange zeiltochten op zee zeker mogelijk.

We horen elkaar uit over de ergste en mooiste tochten tot nog toe. “Mijn allereerste meerdaagse solotocht was het mooist. Ik vertrok vanuit Grenada met 20 knopen voor de wind. Die twee nachten kon ik gewoon buiten in kuip slapen, met een eierwekkertje. Iedere 20 minuten controleerde ik dan de zeilen, de koers, de windsnelheid en het scheepsverkeer op de ais. En deed ik steeds een 360 graden-check, voor het geval dat.” Als kers op de taart ving hij die tocht zijn eerste mahi-mahi.

“Mijn ultieme droom is de wereld rond, net als *Wasa* dat ruim 40 jaar geleden al eens is gelukt. En als ik dan ook nog ergens aan de slag kan als botenbouwer, kan mijn reis niet meer stuk.”

In de ankerbaai is Michal gewoon één van de cruisers, maar in Polen is hij een beroemdheid. Hij speelt in films en series, danst met andere sterren in tv-programma’s en is influencer op sociale media. Nog voordat we elkaar in het echt ontmoeten, hebben we al een half jaar lang contact via Instagram. We geven elkaar tips over Suriname en diverse Caraïbische eilanden. Zodra Michal zijn anker in de baai van Curaçao laat vallen, hangt er direct een tros van bijboten achter zijn *Leila*: de kuip is gevuld met maar liefst negen volwassenen en een hond. En ik pas er ook nog bij!

Zelfbouwboot

Michal bouwde *Leila* zelf: “De boot moest zo klein en goedkoop mogelijk. Bij ontwerper Janusz Maderski vond ik een cruiser van multiplex met epoxy, met een lengte van slechts 7,99 meter. Die ene centimeter minder maakt een groot verschil in het liggeld in de marina’s.” Aan de breedte en hoogte deed hij geen concessies, wat binnen veel ruimte oplevert. “Er is slaapruiimte voor vier of zelfs vijf volwassenen, dankzij de tweepersons-voorpiek en twee salonbanken. Dus toen ik met twee vrienden ging eilandhoppen en

mijn oma van 75 op bezoek kwam, was er een slaapplek voor iedereen. “Het was haar allereerste keer zeilen op een oceaan, maar ze was heel dapper en heeft er echt van genoten”.

Uiteindelijk duurde het 14 maanden om *Leila* te bouwen. Naast de hoognodige hulp en adviezen van een andere botenbouwer hielpen familie en vrienden hem. “Vooral het lijmen van de grote houten panelen lukte gewoonweg niet alleen.”

Michal is voorstander van zo min mogelijk luxe aan boord. “Hoe meer spullen, hoe meer je moet repareren.” Wel hecht hij groot belang aan veiligheid; hij toont me een indrukwekkende collectie veiligheidsmiddelen. Aangezien hij solo vaart, heeft hij twee windvaanstuursystemen, het ene nog lichter en goedkoper dan het ander.

Compromis

Ook al is hij een erg sociaal type, het liefst vaart hij solo. “Om heel eerlijk te zijn was ik doodsbang om alleen te varen, vooral in het begin, maar dat maakt het juist extra uitdagend. Het is steeds een compromis tussen vrijheid en risico. Als je bereid bent de consequenties van gevaar te aanvaarden, dan ervaar je een ultieme vrijheid”. Deze levenshouding zie je ook terug in zijn keuze voor een bescheiden boot: “Hoe groter de boot, hoe comfortabeler. Dan blijf je op de boot hangen, in plaats van het avontuur erbuiten op te zoeken.”

Intensief leven

Zo bescheiden als Michal is in zijn keuzes voor zijn boot, zo groots zijn de keuzes die hij maakt in zijn reis. Als we hem twee maanden later in Colombia opnieuw ontmoeten, heeft hij een volle agenda. Inmiddels spreekt hij vloeiend Spaans en heeft hij zijn eerste Spaanstalige rol in een tv-serie bemachtigd. “Ik denk dat ik hier maar even blijf.” Toch is zijn droom om zo ver mogelijk met *Leila* te komen, misschien ooit de wereld rond. “Maar in de tussentijd is mijn doel om de reis zo intensief mogelijk te beleven”. [E](#)

Leila

Boot	Zelfbouw, uit 2019
Eigenaar	Michal Malinowski (31)
Crew	Solo, met af en toe een opstapper
Vlag	Polen
Loa x b	7,99 x 3,34 meter (26 voet)
Gewicht	3 ton
Materiaal	Multiplex en epoxy (grp)
Zeilplan	1 mast met grootzeil en voorzeil

▲ Het geraamte van *Leila*.

◀ In een lege Duitse marina.

◀◀ Michal onder het schuurstof.

▼ *Leila* op de Surinamerivier.

ONLINE MEEREIZEN?

<i>Black Moon</i>	Instagram.com/sailingblackmoon
<i>Shanty</i>	Instagram.com/anne_segelt
<i>Calypso</i>	Instagram.com/tales_of_calypso
<i>Wasa</i>	Instagram.com/paulsailingadventures
<i>Leila</i>	Instagram.com/michal_malinowski_official